

Rehabilitering

UTGITT AV STIFTELSEN SOFIENLUND OG SOFIENLUNDS VENNER

NR. 1 2009 13. ÅRGANG

STIFTELSEN
SOFIENLUND
For rehabilitering av ulykkeskadd
og kronisk syke

Stiftelsen Sofienlund er en humanitær, ideell organisasjon med det formål å bidra aktivt for å bedre rehabiliteringstilbudet for ulykkeskadd og kronisk syke.

Stiftelsen Sofienlund kunne planlegge og bygge CatoSenteret i Son takket være alle de hundretusener som gjennom mange år har kjøpt Bil Pluss lodd. Senteret åpnet 4. juni 1998, og kan etter 10 års drift vise til usedvanlig gode resultater, noe som stadig bekreftes av de mange tusen brukerne.

Behovet for rehabilitering utover ordinær sykehusbehandling er mye større enn det CatoSenteret kan klare. Vår målsetting om å støtte rehabilitering i hele landet innebærer at mange opptreningssentre og sykehus har mottatt betydelig støtte fra oss.

Bedre rehabiliteringstilbud i kommunene.
Side 2

En fest å bli gammel
Side 3

Bjarne Håkon Hanssen med nye reformer
Side 4 og 5

Krafttak mot kreft
Side 6 og 7

Ode til Tyrkia
Side 8 og 9

Helsesøster Prischilla Juma
Side 9

Takk til Tveten skole i Porsgrunn
Side 10

Stor aktivitet på CatoSenteret

Takket være avtaler med Helse Sør-Øst, NAV og andre er CatoSenteret nå fullt med brukere, forteller Jon E. Levngang, senterets hotellsjef til Rehabilitering.

Oppgradering av Bolig A
I disse dager blir Bolig A oppgradert med nytt interiør og nye gardiner, slik at de fire rommene nå får hotellstandard på linje med den tidligere oppussede Bolig B.

Både Teknisk avdeling og Husøkonom har her gjort en strålende innsats med å få ryddet ut gamle møbler, vasket ned og bonet, før

firmaet KS Møbler - Interiør AS kunne installere nytt lekkert interiør. Bolig B skal heretter brukes til ARR-brukere (arbeidsrettet rehabilitering) i tillegg til de 8 rommene vi har i Bolig A.

Medirest har her bistått med å formidle leverandøren, det samme firmaet som oppgraderer det Medirest-drevne Ullevål hotell, samt hotellrom også for større hotellkjeder.

CatoSenterets utvidelse
CatoSenteret planlegger også en utvidelse/utbygging, og i den forbindelse også i forhold til spisesal og kjøkken. Med dagens høye belegg og stort press på fasilitetene i senteret, ser vi fram til å få større kapasitet her!

Første byggemøte er avholdt og det drøftes ulike alternative løsninger. Nå gjelder det å skaffe pengene til disse viktige forandringene.

Utviklende samhandling
Vi i Medirest synes det er spesielt hyggelig at CatoSenterets kapasitet nå benyttes fullt ut til rehabilitering, noe som jo var intensjonen da senteret ble tatt i

bruk for snart 11 år siden. I tillegg bruker pårørende og gjester fra nærmiljøet senterets øvrige tilbud svært aktivt.

Jeg er fremdeles stolt over at Stiftelsen Sofienlund valgte å inngå avtale med firmaet Eurest - i dag Medirest - ikke bare om drift av "hotelltenestene" ved CatoSenteret, men at firmaet også fikk være med på utforme selve senteret, og både jeg og mine medarbeidere trives hver dag i jobben.

På grunn av dette samarbeid kunne CatoSenteret konsentrere ressursene mot rehabiliteringen som sin "kjernevirksomhet" og overlate hotelltenestene til et firma som har dette som sin spisskompetanse.

En avgjørende suksessfaktor for begge parter har vært en sterk tro på rehabiliteringskonseptet og mulighetene framover! Entusiasmen og samholdet blant alle ansatte har vært en fantastisk kraft og vilje til å stå på videre!

Fullt belegg betyr høy aktivitet og mye å gjøre for både resepsjon, kjøkken, servering og renhold. Men dette trives vi med og vi legger vekt på å gi våre brukere, kunder og gjester den beste service i en hyggelig atmosfære!

CatoSenteret høstsamling i regi av Arbeidsmiljøutvalget (AMU)

En av grunnene til det gode arbeidsklimaet på CatoSenteret er Arbeidsmiljøutvalgets arbeid og faste samlinger. Det aktuelle tema på årets høstsamling for alle ansatte - hotell/rehabilitering i regi av AMU på CatoSenteret var "Den vanskelige kunden":

Petter Hoff; bedriftsrådgiver, coach og konfliktmegler holdt et tankevekkende og ikke minst lattervekkende foredrag!

Her er noen smakebiter:

- Kommunikasjon, rolleforståelse og forventninger.
- "1 dårlig opplevelse ødelegger for 10 gode".
- Refleksjoner over forskjellen på privat, personlig og profesjonell.
- Den positive utfordringen som ligger i å snu en misfornøyd kunde til å bli fornøyd og med en stor effekt!
- Dele suksess - og lære av det.
- "Den som gjør, vet best!"
- Ikke snakke om hvorfor kunden er sint, men "hva kan jeg hjelpe deg med for å få deg for nøyd?"
- Få ting som virkelig haster.
- Viktigst er at kunden blir sett og får informasjon om når løsning kan skje!

Petter Hoff viste seg å være en meget habil skuespiller (a-lå Wesenlund) og hadde også et rollespill med 4 ekstreme personligheter, som vi skulle vurdere.

Det ble en tankevekker for oss alle var hvor raske vi ofte er til å forhåndsdømme en person basert på et førsteinntrykk.

Kjøkkenet dekket opp med vel-smakende frukt og lune Boboli Calzone og gjorde dette til en vellykket personalsamling, både sosialt og faglig!

CatoSenteret har vært en spennende og god arbeidsplass, så denne glade gjengen på senterets 10 års jubileum.

Alle har vært med siden starten! Fra venstre: Adm. dir. Erik Adland, resepsjonist Mette Halvorsen (Medirest), kokk Anita Finstad (Medirest), husøkonom Kari Nyhus (Medirest), utviklingsleder Inge Bossen Thorsen, kvalitetsleder Gunn Pedersen Braanan og hotellsjef Jon E. Levngang (Medirest).

Du skal få hjelp tidligere, og du skal få mer tid med legen din, lover helseminister Bjarne Håkon Hanssen

Bedre rehabiliteringstilbud i kommunene

Helseminister Bjarne Håkon Hanssen har tydeligvis funnet svarene på hva som skal til for at pasienter også utenfor sykehusene skal få bedre behandling og mindre lidelser.

Det vil han gjøre ved å snu pengestrømmen fra sykehusene og over til mer helse og omsorg i kommunene. For det er utrolig at sykehusbudsjettene har blitt doblet siden staten overtok ansvaret i 2002, og at sykehusene har fått 18 prosent flere leger, mens antall legeårsværk i kommunehelsetjenesten bare har økt med knappe 6 prosent!

Slik kan det ikke fortsette. Sykehusene må klare seg med en normalvekst. Ekstraveksten må komme i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, som trenger å få forbedret både kvalitet og kapasitet. Ikke minst må det satses på forsterkede sykehjem og rehabiliteringsplasser.

Flere fastleger

Til det trengs det flere fastleger i kommunene, som må få et lovfestet ansvar for samfunnsmedisin og folkehelse. Klarer Hanssen denne snuoperasjonen, vil presset på sykehusene dempes.

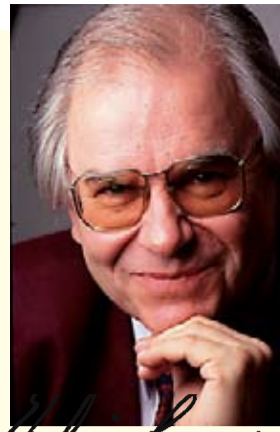
Ved å styrke kommunehelsetjenesten kan ferdigbehandlede pasienter komme fortere ut av sykehusene og over i det kommunale helseapparatet. Dette er både god økonomi og god helsepolitikk for alle, spesielt for eldre som ofte har sammensatte sykdommer.

Men, som sagt, da må det kommunale apparatet settes i stand til å ta takle denne situasjonen, slik at flere kan få opptrening og etterbehandling lokalt i kommunene. I dag blir altfor mange sykehjemspasienter, fordi de ikke umiddelbart får systematisk oppfølging og rehabilitering som fysioterapi og ergoterapi.

Mange har behov for rehabilitering

Ikke bare pasienter tilbakeført til kommunene, men alle med nedsatt funksjonsevne har behov for sammensatt og koordinert bistand uavhengig av alder, om den nedsatte funksjonsevnen er av psykisk, fysisk eller sosial art eller en kombinasjon av disse og om funksjonsproblemet er medfødt eller ervervet.

Hensikten med rehabiliteringen er at brukeren skal få bistand til å kunne delta i samfunnet på egne

Erling Lauritzen

premisser og på lik linje med andre. En bedret funksjon er ikke alltid målet, mestring i rehabiliteringssammenheng handler om at brukeren får en opplevelse av å ha herredømme over egen situasjon.

Opplegg og ideer fra CatoSenteret

Sykehusenes hjemsendelse av pasienter til kommunene kan bruke opplegget til CatoSenteret.

Rehabiliteringstilbudet ved Cato-Senteret

CatoSenteret ønsker å gi deg et godt og likeverdig tilbud i samsvar med dine behov og forventninger. Målet for ditt opphold er at du skal oppnå *økt funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltagelse sosialt, i arbeidslivet og samfunnet generelt*. Samtidig skal det komme klart frem at senterets arbeid er en del av en prosess. Derfor er kontakt og samarbeid med lokalt hjelpeapparat og pårørende helt nødvendig.

Vår tilnærming er basert på en tankegang om mestring som mål og metode. I praksis betyr det at vi møter deg der du er i rehabiliteringsprosessen. Du trekkes aktivt inn i, og tar *medansvar* for planlegging og gjennomføring av rehabiliteringsoppholdet med utgangspunkt i målene du har for oppholdet. I aktivitet og behandling er det vektlagt funksjonell trening hvor behandlerne tar utgangspunkt i det "friske" hos deg.

Individuelt tilrettelagt tilbud

Når du ankommer CatoSenteret, begynner målprosessen. Med dine mål som grunnlag, settes det opp en *individuell timeplan* fra uke til uke, i samarbeid med det tverrfaglige behandlerteamet. Timeplanen justeres etter ditt behov, ønsker og justerte mål.

Evalueringsamtaler finner sted ukentlig mellom deg og det tverrfaglige behandlerteamet. Evalueringene danner videre nytt grunnlag for justeringer i timeplanen, i forhold til fysiske, psykiske og sosiale behov.

Ved avreise lages det en tverrfaglig avreisestatus som inkluderes i den *tverrfaglige behandler rapporten*. Rapporten dokumenterer den oppnådde målprosessen under oppholdet og knytter deg opp mot aktuelle *samarbeidspartnere i kommunen*. Rapporten er også et verktøy for deg på veien videre i hverdagen, samt dokumentasjon til henvisende instans og fastlege.

STIFTELSEN
SOFIENLUND
For rehabilitering av sykkeskadd
og kronisk syke

Utgiver:
Stiftelsen Sofienlund,
tlf. 64 97 46 05, fax 64 97 46 02

Redaktør:
Erling Lauritzen
tlf. 66 78 92 37/920 26 355
E-post: erlaurit@broadpark.no

Layout:
One Man Show
Knut T. Frøyhaug,
tlf. 66 78 28 26.

Annonser:
Faktureringservice sør as,
tlf. 32 24 44 33, fax 32 24 44 34

Trykk:
Orkla Trykk AS
Opplag: 10 000

Redaksjonen avsluttet
9. mars 2009

Postboks 124
1431 Ås
Tlf. 64 97 46 05
Fax 64 97 46 01
Besøksadresse:
Myrveien 2, 1430 Ås
Foretaksnr.: 96 1340195
Bankgiro: 8380 08 53462
www.sofienlund.no

Stiftelsen Sofienlunds styre:
Arbeidende styreformann
Erling Lauritzen
Daglig leder
Truls Thv. Falkenberg
Styremedlem
Thor Bjørn Lie

Sofienlunds Venner:
Tlf: 64 97 46 00
Fax 64 97 46 01
E-post:
medlemservice@lottcon.no
Foretaksnr.: 976805518
Bankgiro: 8380 0865509
Erling Lauritzen
Tlf. privat 66 78 92 37
Mobil 920 26 355
E-post:
erlaurit@broadpark.no

Gavekonto
Bankgiro:
8380 40 09941

Bil-Pluss lotteriet
tlf. 64 97 46 40

Lars Henrik Lauritzsens
Minnefond
Bankgiro: 8380 40 09941

Bestyrerinnen ved Lotte plejehjem i Fredriksberg trollbandt definitivt sitt publikum da hun nylig deltok på et såkalt kick-off for sykehjemsetaten i Oslo. Hovedstadens byråd for velferd og sosiale tjenester, Sylvi Listhaug, ønsker seg en ny organisering for bedre kvalitet og større valgfrihet i tjenesten. Og

eller dårlig dag, innledet Thyra retorisk.

Ingen må forledes til å tro at Lotte Plejehjem er et helt vanlig syke- og aldershjem. Det er det så visst ikke, for Thyra har snudd opp-ned på det meste. Hun har ingen stor stjerne hos paragrafrytterne i byråkratiet,

roe seg helt ned, og jeg ringte min kollega Bjarne ved et pleiehjem på Jylland. Han har orden i papirene, og hadde selv sagt en "arbeidsplassvurdering" ved sitt hjem. Bjarne hadde satt seks medarbeidere til å arbeide med denne vurderingen i tre måneder!! Jeg fikk Bjarnes kopi, og vi brukte tre timer til å skrive den av. Så sendte vi kopien til embetsmannen i København, og alle var lykkelige og glade, smiler Thyra Frank.

- Vi samlet dem sammen, laget et stort bål i hagen og feiret begivenheten med en stor fest. Akkurat slik vi gjorde St.Hansaften det første året jeg var på Lotte. Da kom den strenge nattvakten på jobb og så at både pleiere og de eldre sang og hygget seg, og noe slikt hadde hun aldri sett før. Hun sa ikke et ord, men ansiktsuttrykket fikk flere til å gå og legge seg. Jeg ba henne omgående om å slutte i jobben, for på Lotte ønsker vi ingen grinebitere. Dagen etter ringte selv sagt fagforeningen hennes, og satte meg til veggs. Jeg beklaget min oppførsel, men mens jeg satt i telefonen, kom det en stor blomsterbukett med beskjed om hvor kjekt de hadde hatt det. Jeg trakk omgående tilbake min unnskyldning, og nattevakten ble heldigvis borte for godt! sier Thyra Frank.

En fest å bli gammel

Den danske sykepleieren Thyra Frank har gitt ordet "omsorg" en helt ny dimensjon.

fremtidsrettede og engasjerte Sylvi Listhaug kunne knapt fått en bedre inspirasjonskilde enn Thyra Frank!

- Vi som arbeider med mennesker, som ikke klarer seg selv, må behandle dem med respekt og ydmykhet. Vi har ingen rett til å komme og fortelle dem hva de skal gjøre og ikke gjøre, og vi må forstå vår makt. Det er faktisk slik at vi kan påvirke om de vi arbeider for skal ha en god

for Thyra Frank er mye mer opptatt av å yte pleie og omsorg – enn å bruke arbeidstiden på formaliteter og papirarbeid.

Kopierer andre

- En dag kom min kjære sous-sjef Anne Marie hylende med et brev fra en høyere embetsmann, som etterlyste en såkalt "arbeidsplassvurdering" fra vårt pleiehjem. Dette handlet om siste purring, og Anne Marie var forskrekket. Jeg ba sous-sjefen

Lotte Plejehjem holder hus i en gammel 5-etasjes bygning utenfor Kjøbenhavn. Bygget fra 1898 er slett ikke oppført ut fra dagens strenge krav til verken syke- eller aldershjem, men det blåser Thyra i. Tilsvarende likegyldig er hun i forhold til de mange autoriteter som stadig kommer på besøk.

- En gang fikk vi besøk av to kvinner fra kontrollverket. De hadde nesene høyt til værs, mens munnene deres pekte rett ned og de kom for å sjekke medisinskapet vårt. De fant til slutt en ren vitaminpille som lå i en av doseringseskene, og først da smilte kvinnene bredt. Endelig hadde de funnet noe å ta oss for, og jeg gratulerte kontrollørene med det, sier Thyra Frank, som har fått fjernet alle sovemedisiner fra Lotte.

Sur grinebiter sparket

Rødvinn, portvinn og Baileys går det derimot tilsvarende mye av, for Thyra Frank gir det beboerne vil ha. Det er ganske annerledes fra forholdene som møtte henne da Thyra kom til Lotte for snart 19 år siden.

- Jeg sa ja til jobben, og tenkte å bli i et drøyt halvår. Det første som slo meg var: Er det her jeg ønsker at mor og far skal tilbringe sine siste leveår. Det var det bestemt ikke. Jeg ville få til et pleiehjem slik jeg ønsket at mine foreldre ville ha det, og nå bor mor hos oss. Og det skal være et hjem – ingen institusjon eller servicesenter med hver sin komfyr som de eldre likevel aldri får bruke – fordi man frykter en brann, sier Frank, som også har avskaffet uniformene ved pleiehjemmet.

Hun snakker med innlevelse om empati, omsorg og nærhet, og det er ingen tilfeldighet at Lotte Plejehjem har kø både blant eldre som ønsker å bo der – og blant kvalifiserte søkere som ønsker å jobbe under hennes vinger. Thyra Frank er et unikum – verken mer eller mindre.

På Lotte Plejehjem er det under 1 prosent sykefravær, og de eldre får sine behov dekket. I gjennomsnitt blir boerne der i ca. 4 år, mens de beboerne i gjennomsnitt lever bare i knappe 17 måneder på andre danske sykehjem. Thyra viser at det går an:

- De eldre smiler når de kommer hit, og vårt mål er at de skal ha det samme smilet om munnen når de dør. Vi lever i et ensrettet samfunn, men som eldre blir vi mer forskjellige enn noen gang før. Og da blir det helt feil at når vi fødes som unike, så skal vi altså dø som kopier!

Det handler om livskvalitet – om å gi de eldre «stjernestunder». Det er tross alt de siste årene de har igjen å leve, hvis ikke den tiden blir bra får vi ingen sjanse til å gjøre det om igjen, sier Thyra Frank

Thyra Frank styrer sitt plejehjem som hun vil!

Eidsvoll kommune krøp til korset – 91-årig dame fikk sykehjemsplass

For å oppnå dette, har foreningen måttet bruke store administrative ressurser og gjøre dype innhugg i Seniorsakens juridiske hjelpefond. Fondet er for øvrig for en stor del er finansiert gjennom utlodning av dåpskjoler, sydd av Seniorsakens Hederssenior Nanna Caspersen.

Saken startet våren 2008 da den gamle damen falt og pådro seg lårbensbrudd. Hun var i tre uker innlagt på Stensby sykehus. I forbindelse med utskrivningen ble det søkt om korttids sykehjemsplass. Søknaden ble avslått med den begrunnelse at Eidsvoll kommune ikke hadde

ledige plasser. Avslaget ble av Seniorsaken klaget til kommunen som opprettholdt vedtaket om avslag. Seniorsaken klaget deretter på familiens vegne til Helsetilsynet i Oslo og Akershus. Helsetilsynet ga Seniorsaken fullt medhold i brev av 24. november 2008, samtidig som Eidsvoll kommunes avgjørelse om avslag på korttidsopphold i sykehjem ble opphevet og søker ble gitt medhold i kravet om korttidsopphold.

Helsetilsynet vektla i avgjørelsen søkerens meget høye alder og behov for behandling. Den gamle damen er i meget stor

grad avhengig av hjelp fra andre, inklusiv pårørende, for at hun kan anses for å ha et forsvarlig tilbud. Det legges også vekt på at søkers egen omsorgsevne lettere kan vurderes under et opphold på sykehjem.

- Vi er glade for avgjørelsen som er en seier for vårt medlem og hennes pårørende, men også viktig for alle som har tenkt å bli gamle i dette landet, sier Tore Henning Larsen, daglig leder i Seniorsaken. En kommune kan ikke sette norsk lov til side med en enkel henvisning til dårlig økonomi.

Pressemelding
fra Seniorsaken
8. januar 2009

Helseminister Bjarne Håkon Hanssen lanserer nye reformer

Du skal få hjelp tidligere, og du skal få mer tid med legen din, lover Bjarne Håkon Hanssen.

Helseministeren skal presentere sin samhandlingsreform i april. Men han har allerede nå funnet mange av svarene på hva som skal til for at pasientene skal få bedre behandling, med store innsparinger for samfunnet og mindre lidelser og frustrasjon for den enkelte.

Et viktig element er å gi fastlegene færre pasienter og mer ansvar. Hanssen varsler at det vil komme et nytt og mye lavere tak på hvor mange pasienter hver fastlege kan ha.

I dag kan hver fastlege ha hele 2500 pasienter. Hanssen mener antallet bør senkes. Jeg skal diskutere dette med Legeforeningen, men et tall på rundt 1000 kan være aktuelt, sier helseministeren.

Fastleger med opptil 2500 pasienter kaller han listebaroner. - Å ha slike listebaroner blir helt feil. Fastlegene må få mer tid til hver pasient. De må også belage seg på å bruke mer av tiden sin på oppgaver i skolehelsetjeneste og på sykehjem. I dag bruker fastlegene rundt 20 prosent av tiden på dette. Denne andelen bør dobles til om lag 40 prosent, sier Hanssen.

Flere fastleger

For å få til omleggingen, vurderer han å øke antall fastleger med 2.200, fra 4.400 til 6.600. Dagens system legger opp til at legene får best lønnsmessig utbetaling ved å ha lange lister og behandle mange pasienter. Hanssen ønsker å endre på dette slik at fastlegene i stedet skal få betalt for å bruke mer tid på pasientene, og rammebetingelsene

Anbefaler nasjonalt hjerteregister

Helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen ønsker også et landsdekkende register for hjerte- og karsykdom. Et slikt register kan gi et stort løft for norsk hjerte- og karforskning.

- Pasienter med hjerte- og karsykdommer har rett på samme kvalitetssikring av behandlingen og muligheter for forskning på sin sykdom som det kreftpasienter har. Jeg mener derfor det er på høy tid at hjerte- og slagpasienter får den samme oppfølgingen og behandlingen som kreftpasienter gjennom et nasjonalt register over hjerte- og karlidelser, sier helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen.

Sendt til høring

Det nye registeret er planlagt å legges til Nasjonalt folkehelseinstitutt i Bergen og skal innhente opplysninger fra Nasjonalt pasientregister. Målet er at informasjon om all behandling ved norske sykehus for hjerte- sykdommer og slag skal inn i

registeret.

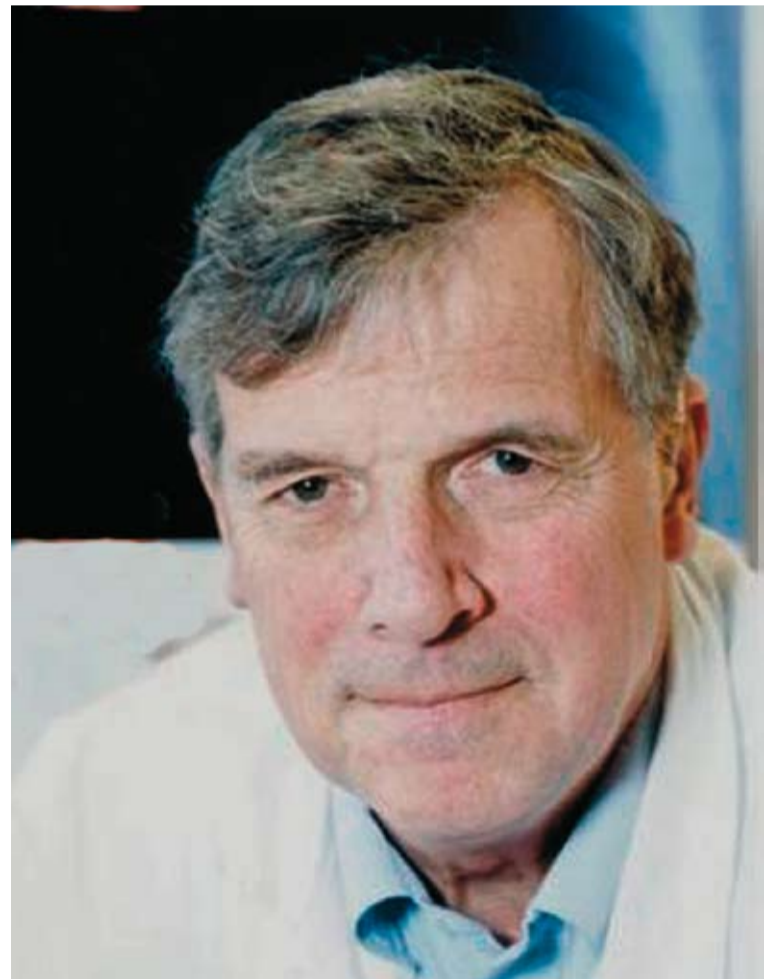
Forslaget fra Hanssen sendes nå ut på høring med svarfrist 27. mars. Nasjonalforeningen for folkehelsen er blant organisasjonene som stiller seg svært positive til forslaget om et landsomfattende hjerteregister.

Bedre behandling

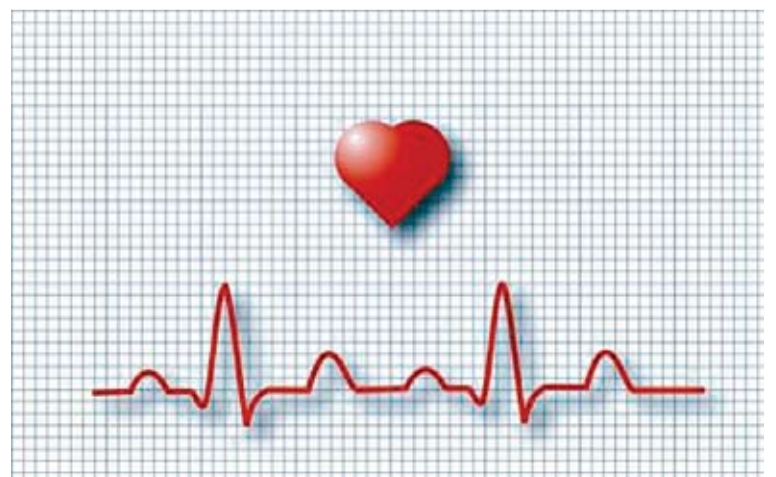
- Vi har lenge arbeidet for et nasjonalt personidentifiserbart pasientregister for hjerte- og karsykdommer. Et slikt register vil blant annet gi oss et mye bedre grunnlag for forskning, for å velge riktig behandling og måle effekt av behandling. De hjertesyke pasientene vil tjene på et register, sier leder for Nasjonalforeningens hjerte- og karråd, Mons Lie.

- Det viktigste motargumentet mot et personidentifiserbart register er frykten for personvernet og misbruk av opplysningene. Lie mener at dette er en teoretisk problemstilling som ikke har rot i erfaringene fra andre register.

- Alle andre nordiske land har et hjerteregister, uten at misbruk av opplysningene er noe problem. Også her hjemme har vi i mange år hatt et nasjonalt kreftregister som har bidratt til bedre kunnskap og vært til stor nytte for mange kreftpasienter. Jeg har derfor stor tro på at helse- og omsorgsministerens forslag nå blir vedtatt, sier Lie.

Mons Lie, leder av hjerte- og karrådet i Nasjonalforeningen for folkehelsen ønsker seg et nasjonalt register.

skal være «rause», forsikrer Hanssen.

Mer ansvar for kommunene

Helseministeren ser også på muligheten for å la kommunene få noe ansvar for å finansiere sykehusene. Det vil gi et insentiv for å forebygge og behandle tidligere, mener han, og antyder at kommunene kan komme til å måtte betale 10-20 prosent av det en sykehusbehandling koster.

- De siste sju årene er det blitt 1.849 flere leger i spesialisthelsetjenesten, mens det bare er blitt 200 flere legestillinger i kommunene. Men det er ingen som har vedtatt at det skal bli slik. Det er viktig å fortsette å vri vektleggingen fra spesialisthelsetjenestene til fastlegehelsetjenesten, mener han. Framover må det meste av veksten skje i kommunene, sier Bjarne Håkon Hanssen..

Men selv om opposisjonen på Stortinget langt på vei støtter større vekt på forebygging og utnytting av ressurser, er man usikre på om Hanssen velger

riktige grep for å gjennomføre planene sine.

Stor lønnsforskjell

Høyres Inge Lønning er i likhet med Hanssen enig i at flere må behandles utenfor sykehusene.

- Selve tanken om at nyrekruteringen bør skje i primærhelsetjenesten og ikke minst i sykehjemmene har vi sans for, fordi det er klart at det i dagens system er en ubalanse. Legetettheten er veldig stor i sykehus, og den er veldig svak i særlig sykehjemssektoren, sier Lønning.

Han har tidligere tatt til orde for at legelønningene i sykehjem må settes opp, slik at det blir mer lukrativt å jobbe der. - Det er en lønnsforskjell i snitt på mellom 150.000 til 200.000 kroner per år og det må man i hvert fall få gjort noe med om man skal rekruttere folk, sier Lønning.

Helseministeren ønsker å flytte pengesekken for det som er såkalt innsatsstyrt finansiering (ISF) fra staten til kommunene.

I dag er det slik at sykehusene får penger for inngrep de fore-

tar, der størrelsen avhenger av typen behandling. Ved å flytte de samme pengene fra staten til kommunene mener Hanssen at kommunene selv skal betale sykehus for hver pasient de sender.

Dermed håper Hanssen å gjøre det lønnsomt å forebygge i kommunene, slik at man ikke tjener på å utsette forebygging til pasienter er så syke at de må på sykehus. Da tar nemlig staten regningen fra kommunene med dagens ordning.

- Behovet for å bremse på antall sykehusinnleggelse er åpenbart til stede. Det er altfor mange i dag som innlegges, ikke fordi de trenger sykehusbehandling, men simpelthen på mangel av alternativer, sier Inge Lønning.

Ulike signaler

Som eksempel trekker han frem at det legges inn dobbelt så mange eldre med lungebetennelse i Oslo enn det som er tilfelle i Stockholm.

KrFs Laila Dávøy er skeptisk til at Hanssen tilsynelatende kas-

ter ut forskjellige utspill som dreier seg om meget store organisatoriske endringer. - Han har kastet seg ut i ulike organisatoriske løsninger, men hva betyr dette for pasientene? Ta rus og psykiatri, ventelistene øker, de får ikke plass lenger. Jeg synes han gir litt ulike signaler, sier Dávøy.

Hun også mener at tiden er moden for å avskaffe de fire helseregionene, såkalte regionale helseforetak. Disse ville Hanssen gi et større ansvar i fødselsmeldingen som ble fremlagt rett før helgen.

Helsekommuner

Venstres helsepolitiske talsmann Gunvald Ludvigsen er i utgangspunktet positiv til Hanssens utspill.

- Vi i Venstre er jo enig i at mer av ressursene må overføres til kommunene, for vi må gjøre det som statsråden sier her, så prinsipielt er vi enig i tenkingen. Så er det jo spørsmål om han får det til med disse grepene som er satt opp, sier Ludvigsen.

Han mener helseministeren må klare å få legene på sin side dersom han skal lykkes. - Man må i alle fall samarbeide og ha en god dialog med hovedaktørene og en av dem er jo legestanden, Ludvigsen.

Han sier at selv om han ikke har tatt konkret stilling til alle grepene, så er tankene i samhandlingsreformen slik den blir presentert i dag god. - Ideen og måten å tenke på i fremtidens helsetjeneste ved å satse er på forebygging er helt i tråd med det i Venstre også mener.

Vi mener at dette med «helsekommuner» er en god ide, men det betyr jo at det naturligvis må skje noe med kommunestrukturen også, sier Ludvigsen til slutt..

Dugnad for kvinnehjertet

Stiftelsen Sofienlund er opptatt av å rehabilitere folk i alle aldre og med alle slags sykdommer. Men å hindre sykdommer eller ulykker er bedre.

Derfor gratulerer vi Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL) som har gått ut med et krav til norske leger om å informere kvinner med risiko for hjerte- og karsykdommer bedre og tidligere enn de gjør i dag. Nå stiller mange fagfolk på dugnad.

LHL viser til at 8 av 10 kvinner i Norge mellom 40-59 år ikke har fått noe informasjon om risikofaktorene for hjertesykdom fra sin lege. LHL mener dette er for dårlig, når vi samtidig vet at dobbelt så mange menn i samme alder får slik informasjon.

Aksjon for kvinnehjertet

LHLs har nettopp startet den store GoRed-aksjon, som setter fokus på kvinnehjertet. Målet er å samle inn fem millioner kroner til forskning på kvinnehjertet. Kampanjen skal også informere om hjerte- og karlidelser hos kvinner og oppfordre kvinner til å ta tak i egen helse gjennom kosthold, trening og hjertesjekk hos legen. LHL har derfor fått fagfolk i flere større byer til å

stille opp på dugnad for kvinnehjertet i kampanjeperioden.

Viktige verdier

Generalsekretær Frode Jahren i LHL takker alle fagfolk både i og utenfor LHL, som har stilt opp. - Vi oppfordrer alle kvinner som tror de kan ha forhøyet risiko til å gå og måle verdiene som er viktige for hjertet. Blant det som kan sjekkes er blodtrykk, blodsukker, kolesterol og BMI, som sier noe om forholdet mellom høyde og vekt. Samtidig oppfordres alle leger til å informere sine kvinnelige pasienter ekstra godt om risikofaktorer og kvinners spesielle symptomer, avslutter han.

Fem millioner til kvinnehjertet

Torsdag 5. februar gikk startskuddet for LHLs kampanje GoRed Hjerterdamer. Målet er å samle inn fem millioner kroner - øremerket forskning og informasjonsarbeid rundt kvinnehjertet. En rekke profilerte kvinner er med å fronte kampanjen.

- Vi har satt oss et høyt mål, men med så mange som støtter oss og bidrar mener jeg det er realistisk å nå målet i løpet av kampanjen, sier generalsekretær i LHL, Frode Jahren. GoRed-aksjonen på Sandvika Storsenter gjennomførte et litt annerledes "moteshow" der de ulike hjerterdamene fortalte om

sitt personlige engasjement i denne kampanjen.

Dugnad fra fagmiljøene

I tillegg til Sandvika stilte fagfolk opp på dugnad for kvinnehjertet flere steder i landet. Leger fra Medica legesenter i Sandvika, utenfor Oslo, og fagfolk i Trondheim, Bergen, Hamar og Skien ga gratis informasjon og hjertesjekk til kvinner som ønsket å få vite om de kan ha forhøyet risiko for hjerte- og karsykdommer.

Ideen som opprinnelig kommer fra USA, heter "GoRed for women" og gjennomføres nå i 33 land, blant annet Sverige og Danmark. Det er LHL som

har fått lisens til å gjennomføre kampanjen i Norge.

Det er flere merkedager i kampanjeperioden, som startet tre dager før morsdagen og avsluttes på kvinnedagen 8. mars.

- Kjøp en kjolepins til en kvinne du bryr deg om. Og husk at ingen har en mor å miste, oppfordrer generalsekretær Frode Jahren.

I løpet av kampanjen vil det foregå flere lokale arrangementer rundt om i landet, der kvinner har mulighet til å sjekke om de er i faresonen.

Vi har kjøpt GoRed pins. Kjøp en du også!

Marit Breivik

Tidligere landslagstrener for håndballjentene

“Jeg ønsker at vi kvinner mosjonerer jevnlig og er oppmerksomme på hva vi spiser og drikker, for å forebygge hjerte- og karsykdommer”

Manglende finansiering av medisiner kan gjøre Norge til en sinke innen kreftbehandling.

En trussel for både pasienter og sykehus

Norges fremste krefteksperter deltok på seminaret «Er Norge klar for kreftbølgen» i regi av Oslo Cancer Cluster.

Norge er langt framme når det gjelder kreftforskning, men ligger langt bak våre naboland i Europa når det gjelder å ta i bruk nye behandlingsmetoder og kreftmedisiner.

Utgjør en trussel

Kjell Magne Tveit, professor og klinikkssjef ved Kreftsenteret på Ullevål, mener manglende finansiering er årsaken til at Norge ligger bak våre naboland når det gjelder utprøving av nye medisiner. - Dette går ut over både pasienter og sykehus. Og dette skyldes den manglende finansieringen av kreftmedikamenter i Norge, sier professoren.

Han påpeker at en rekke andre viktige medisiner, som til hjerte- og karsykdommer, blir fullfinansiert. Dette skjer gjennom blåreseptordningen. Når det gjelder kreftmedisiner refuserer staten i utgangspunktet kun 40 prosent gjennom innsatsstyrt finansiering.

- Norske helsemyndigheter undervurderer verdien av kreftbehandling - selv om en behandling ikke nødvendigvis kurerer pasienten. Kreft er en folkesykdom, og det bør vi begynne å ta innover oss. Hvem våger å sette en prislapp på et ekstra leveår for en kreftpasient? spør professor Kjell Magne Tveit.

Staten må betale mer

Kjell Magne Tveit påpeker at en rekke andre viktige medisiner, som til hjerte- og karsykdommer, blir fullfinansiert. Dette skjer gjennom blåreseptordningen. Derfor må staten i mye større grad enn i dag

finansiere kreftlegemidler.

- Den mangelfulle finansieringen av kreftlegemidler er en trussel både for norske pasienter og norske sykehus, sier Tveit, som mener det er på høy tid å gjøre noe med finansieringsordningen.

Han peker på at bare Kreftsenteret ved Ullevål gjennom utviklingen de siste fem år har hatt et årlig behov for 30 millioner ekstra for å dekke utgiftene. På fem år har utgiftene til kreftmedisinering firedoblet seg.

- Økningen i rammene har vært alt for små og langsam til at den kan fange opp den raske økningen som har vært. Hvordan håndterer vi et økt rammebehov på 30 millioner kroner over fem år? Spør Tveit.

Frykter todelt helsevesen

Han mener vi går mot et todelt helsevesen — hvis Norge har en høyere terskel for å innføre medikamenter mot kreft enn andre land. - I tillegg tar det lang tid å få på plass godkjenningen av ny behandling. Dermed er det fare for at flere kreftpasienter vil reise til utlandet, sier Tveit.

Tveit kaster også en brannfakel inn i debatten rundt norsk kreftforskning: - Er det riktig å forske hvis vi ikke har råd til å ta konsekvensene av forskningen?

Her peker han på flere problemstillinger, som hvordan man kan forhindre at kreftbehandlingen blir nedprioritert så Norge blir en internasjonal sinke. Og hvordan man skal forhindre forskjellsbehandling mellom helseregionene - og dermed mellom pasientene.

- Det er ikke bra for pasientene dersom det blir ulikheter mellom de norske sykehusene på grunn av finansieringsordningen, sier professoren.

Etterlyser hasteløsninger

Tveit etterlyser midlertidige hasteløsninger for å kunne komme raskt i gang med ny behandling før det foreligger en endelig godkjenning. Dette ligger det også forlag om i en rapport utarbeidet av Helsedirektoratet i fjor. Her heter det at alle pasienter skal ha like muligheter for effektiv kreftbehandling — uavhengig av helseregion.

Slik er det ikke i dag. Helse Sør-Øst er den regionen som bruker mest penger per pasient på kreftmedikamenter. Helse Nord bruker minst, ifølge Oslo Cancer Cluster.

Ferske tall fra Kreftregisteret viser at en av tre nordmenn vil få kreft før de fyller 75 år. Men selv om stadig flere nordmenn får kreft, er det også stadig flere som overlever en kreftdiagnose. Blant annet er dødeligheten ved leukemi kraftig redusert, men ved lungekreft dør fortsatt ni av ti pasienter som blir syke.

Dette er en artikkel fra www.kreftforeningen.no

Fakta om Krafttak mot kreft

Her har vi samlet noen fakta i forbindelse med Krafttak mot kreft. Både om selve aksjonen, om kreft og om Kreftforeningen generelt.

Fakta om Kreftforeningen:

Kreftforeningen er en landsdekkende organisasjon for frivillig kreftarbeid i Norge. Arbeidet er basert på innsamlede midler, testamentariske gaver og tippemidler. Kreftforeningen ønsker å:

- bidra til at flere kan unngå å få kreft
- bidra til at flere overlever
- sikre best mulig livskvalitet for kreftrammede og deres pårørende

Fakta om kreft:

Årlig får mer enn 25 000 nordmenn kreft. Det betyr ca. 71 nye tilfeller daglig. 183 252 nordmenn lever med en personlig krefthistorie. Enda flere er pårørende. Over halvparten av alle som får kreft, blir friske etter behandling. Hvert tredje tilfelle av kreft kan forebygges. I følge Kreftregistret er det ventet en betydelig økning i antall nye krefttilfeller mot år 2020.

Fakta om "Krafttak mot kreft":

Kreftforeningens landsomfattende bøsseaksjon for kreftsaken Aksjonen gjennomføres hvert år i uke 10 15 000 bøsser og lokale innsamlingskomiteer i hele landet Tema for aksjonen i 2009 er forskning med fokus på eldre med kreft

Barnekreftdagen

Den Internasjonale Barnekreftdagen markeres 15. februar i mange land. Støtteforeningen for kreftsyke barn markerte dagen på lørdag 14. februar.

Når et barn får kreft – rammes hele familien.

De fleste barn som får kreft i Norge, blir friske igjen. Men behandling og rehabilitering kan by på utfordringer for både barna og familiene deres. I SKB er det familiene som setter dagsorden. Derfor jobber vi aktivt for at behandlings- og rehabiliteringstilbudet skal bli bedre, og for at familiene skal få den oppfølging, hjelp og støtte de trenger – også etter sykdommen.

Les mer om oss på www.kreftsyke-barn.no

SKB markerer den internasjonale barnekreftdagen 15. februar for å skape oppmerksomhet rundt kreftsyke barn over hele verden.

Den Internasjonale Barnekreftdagen ble stiftet i 2002 av sammenslutningen av barnekreftorganisasjoner (ICCCPO) med medlemmer fra over 100 land. Støtteforeningen for Kreftsyke barn (SKB) markerte den internasjonale barnekreftdagen lørdag 14. februar 2009 for å skape oppmerksomhet rundt kreftsyke barn over hele verden.

SKB drives av foreldre som har eller har hatt et kreftsykt barn. Av praktiske årsaker markerer SKBs fylkesforeninger Barnekreftdagen tradisjonelt den andre lørdagen i februar – som altså i år er 14. februar. Ulike aktiviteter som stands med salg av vafler arrangeres av fylkesforeningene over hele landet.

Nettkontakten

SKB har gjennom et prosjekt startet opp tilbudet "Nettkontakten" for hjernesvulstrammede barn i alderen 11-19 år. Bakgrunnen for prosjektet er at barn som har hatt kreft i hjernen eller sentralnervesystemet får ofte ulike vansker i ettertid som følge av behandlingen de har fått. Det kan være tretthet, dårlig hukommelse eller konsentrasjonsproblemer. Dette er vansker som kan være slitsomme i barn- og ungdomstiden, og som

kan gjøre det vanskelig å følge med på det sosiale spillet. Målet med dette prosjektet er å skape sosiale nettverk og øke sosiale ferdigheter.

Gjennom "Nettkontakten" kan barn og unge treffe andre i lignende situasjon, og videreutvikle sine evner innen språk, IKT og kommunikasjon. Prosjektet er utviklet i samarbeid med SKB, Øverby kompetansesenter og Høgskulen i Sogn og Fjordane.

Fra og med skoleåret 2009/2010 vil SKB igjen starte opp tilbudet. Dersom du ønsker å bli med i "Nettkontakten" klikk her

Kontakt Støtteforeningen for kreftsyke barn på ved å ringe 02099 eller les mer på www.kreftsyke-barn.no.

Dette er en artikkel fra www.kreftforeningen.no

Gjenbruksbutikken "Gardina"

Initiativtaker Nina Skaugen har funnet sitt "livsprosjekt"; gjenbruksbutikken Gardina. Butikken skal selge pent brukte gardiner, puter og stoff, og alle inntekter skal gå til Kreftforeningen.

- Jeg tror det er mange flotte gardiner, puter og stoff i mange hjem som ikke blir brukt. I disse "bruk og kast"-tider ønsket jeg å starte en gjenbruksbutikk som tar i mot brukte gardiner og puter. Jeg tror at folk er positivt innstilt til gjenbruk, sier Nina Skaugen.

Butikken åpnet 27. januar, og hun fikk sitt første salg allerede på åpningsdagen. Gardinene koster alt fra 400 kroner og oppover, avhengig av kvaliteten.

Inspirasjonen til å starte en slik butikk fikk hun for mange år

siden da hun var i London. Der fant hun en butikk med samme konsept. Hun utviklet ideen om et miljøbevisst gjenbrukskonsept til og også å ha et veldedig aspekt.

- Dette er et "livsprosjekt" for meg. Når man blir eldre får man også bedre tid. Jeg har også stor tro på at gode gjerninger er helsebringende derfor har jeg valgt at alle inntekter fra salget skal gå uavkortet til Kreftforeningen, sier Skaugen.

Skaugen deltok på et gründerkurs på BI Drammen for et år siden. Kurset het "Start og drift av egen virksomhet". Der lærte hun mye, og hun fikk drøftet sin butikkidé med flere.

Tiltak rettet mot barn og ungdom

Skaugen har bestemt at inntektene fra butikken skal gå til Kreftforeningen, og øremerkes prosjekter og tiltak for barn og ungdom med kreft.

Alle kan assosiere seg med Kreftforeningen, fordi alle kjenner noen som er rammet

av sykdommen, sier Skaugen. – Barn og ungdom faller ofte mellom to stoler i helse-systemet, derfor ønsker jeg at gode prosjekter rettet mot denne gruppen skal få midler, legger hun til.

Butikken skal bemannes av frivillige og ligger i Thereses gate 46 på Bislett. Åpnings-tider:

Tirsdag-fredag 11-17. Lørdag 11-16.

Dersom du har noen pent brukte gardiner som du ikke bruker eller puter til overs kan du stikke innom butikken i åpningstiden. Du kan også melde deg som frivillig ved å ringe 48 40 90 00 eller sende en e-post til post@gardina.no

Dette er en artikkel fra www.kreftforeningen.no

Utlysning av midler innen klinisk kreftforskning

Kreftforeningen utlyser strategiske forskningsmidler for å styrke klinisk kreftforskning, fase I.

Generalsekretær Anne Lise Ryel.

Kreftforeningens hovedmål er å bidra til at flere skal unngå å få kreft, at flere skal overleve sin sykdom og at kreftrammede og deres pårørende skal ha en best mulig livskvalitet. Det gjør vi gjennom å ta initiativ og bidra til forbedringer i kreftomsorgen, sette helsepolitiske problemer på dagsorden og ved å støtte kreftforskning. I tillegg til ordinære bevilgninger til forskerinitierte prosjekter satser Kreftforeningen også på strategiske prosjekter til enkelte prioriterte områder.

Kreftforeningen ønsker generelt å legge til rette for målrettet samarbeid mellom kompetansmiljøene på universitetssykehuse og næringslivet innenfor klinisk kreftforskning, spesielt innen alvorlige kreftformer som er mindre vanlige og hvor det er mindre lønnsomt å utvikle medikamenter og diagnostiske verktøy. Kreftforeningen ønsker spesielt å støtte bedrifter i opp-

startsfasen innen klinisk utprøving og forskere som arbeider innen feltet.

For å bidra til styrking av den kliniske kreftforskningen ønsker Kreftforeningen å gi økonomisk bidrag til klinisk kreftforskning fase I studier.

Vi inviterer med dette norske oppstartsselskap med klinisk kreftforskning som en del av virksomheten og Norske forskningsinstitusjoner som universiteter og institutter som tar del i klinisk kreftforskning til å utarbeide søknader innen klinisk kreftforskning fase I som beskrevet under:

1) Fase I studier i regi av norske oppstartsselskap som utvikler innovativ diagnostikk, behandlingsteknologi herunder kreftlegemidler, eller kreftvaksiner og som utfører en del av fase I studien ved en utprøvningsenhet på universitetssykehus i Norge.

2) Akademiske initierte fase I studier som er en del av en fase I studie som gitt i punkt 1 her.

Du finner komplett utlysningstekst med krav og tildelingskriterier for søknaden, søknadsskjema samt Kreftforeningens retningslinjer for strategiske satsinger oppe til høyre i dette vinduet.

Søknaden skal sendes som en samlet pdf-fil og informasjon om hvordan du konverterer et dokument til pdf-format finner du her.

Søknadsfrist er 1. april 2009.

Dette er en artikkel fra www.kreftforeningen.no

**Bølgene slår
manns-
høye mot
Kleopatra-
stranden i
Alanya. Regnet
pøser ned i bøtter
og spann. Det
lyner og tordner
i ett sett. Den
ellers så mørke
kveldshimmelen
lyser, som skulle
det vært dag.**

Ode til Tyrkia

Av Ingeborg Maack

Dette er også Tyrkia – i hvert fall i november - sollandet - med verdens beste tomater og bananer - og de ”digreste” kålhodene jeg har sett. Fire uker har jeg vært i dette forunderlige, store landet med sine 80 millioner innbyggere. Der gammel kultur, meget gammel kultur, og modernisme lever utmerket side om side – som med sine utallige severdigheter og muligheter for spennende opplevelser, setter dype spor i en.

Og de er stolte av landet sitt, tyrkerne. Der muezzinene fra de tallrike minaretene kaller en til bønn mange ganger daglig. Den første klokken halv seks - godt akkompagnert av hanene som bor i bakgårdene med hønene sine, i en by på størrelse med Drammen. De første kristne menighetene ble dannet nettopp her

Byen Alanya

Byen Alanya ble gitt dronning Kleopatra (69-30 f.Kr.) som gave fra en av hennes elskere - derav navnet på denne så berømte Middelhavsstranden. Navnet Kleopatra gikk igjen overalt ellers i byen, naturlig nok.

Jeg minnes lyset, luktene, lydene. Jeg kjenner solen mot huden. Jeg tenker på den fysiske, men-tale og følelsesmessige slitenheten, som jeg hadde med meg i kofferten på turen nedover – alle ”vondtene” både her og der.

Alt rant liksom bort allerede første uken i det tyrkiske badet med den tyrkiske massasjen – pluss ansiktsbehandling. Hele pakka, en times behandling, kostet 120 kr gangen. Det kostet dessuten bare 50 kr å klippe håret sitt og bli frisert!

At sol og varme gjør noe med sjela til folk, burde være velkjent. Men jeg har aldri opplevd det på denne måten - en prosess som gikk parallelt med en slags utluftning av tenkeboksen.

Kanskje har det med klimaet å gjøre. Kanskje har det med vennligheten å gjøre. Eller det var muezzinene som hele tiden minnet en om at vi mennesker er åndelige vesener - muslimer eller ikke.

I hagene blomstret et underlig tre. Det hadde både hvite og rosa vakre blomster! Hva het det, tro? Var det sykt? Svaret dukket opp i en bok jeg leste der nede. Myten sier at disippelen Judas hengte seg i et slikt tre, og etterpå rødmet de hvite blomstene av skam. Det heter altså Judastre.

Istanbul

Jeg fikk en snartur til Istanbul. Hele pakka kostet bare 800 kr! Denne 80 millionbyen som syder av liv og røre og tallrike skumle basarer og pulserende folkeliv, gjorde et uutslettelig inntrykk på meg.

Der den blå Moske og Haga Sofia var så mektige bygninger at ord ikke strekker til – for ikke å glemme Sülemans Palass, der norske og danske vikinger var garde, janitsjærer, for sultanen. Der det for første gang ble dyrket tulipaner - altså ikke i Amsterdam.

Yeniacun Apart Otel

På Yeniacun Apart Otel, der jeg bodde, var det rent nok til å bevare helsen og ”rotete” nok til at det var hyggelig. Mange nordmenn overvintret her år etter år. Her var det folk med allehånde lidelser - folk med krykker, rullatorer og CrossRoadere - revmatikere, mennesker med alle slags kroniske lidelser, fra Kols til hjerteproblemer og depresjoner - til allehånde muskel- og skjellettplager.

Alle hadde den samme historien å fortelle: Ved å oppholde seg her med jevne mellomrom, klarte de å leve et brukbart og verdig liv, med minimal medisinbruk. Manglende forståelse i vårt eget så utmerkede helsevesen, hadde fått hver og en til å gjøre noe selv, med fruktbart resultat.

Nabobyen Side

I nabobyen Side – litt lenger vest – er det et skandinavisk rehabiliteringssted for mennesker med senpolioskader. Jungeltelegrafan kan fortelle at dette er et kjempebra sted, med åpning for også andre typer muskellidelser.

Kanskje har den personlige rehabiliteringen folk får i Alanya noe å gjøre med klimaet og kostholdet og de behandlingsmåtene en kan kjøpe seg billig. Kanskje skyldes det vandremulighetene langs stranden og treningsparken. Jeg kan ikke forklare det. Jeg var bare der.

Maten er billig – i hvert fall den typisk tyrkiske. De bruker mye oliven! Mye grønnsaker og frukt. Drosjer er billig også. En dags sightseeingstur kunne en få for ca 500 kr. Bussene gikk på kryss og tvers - hele tiden - og kostet kun ca 4 kr - og de stoppet overalt på signal. Noe som jo er blitt avleggs her i vårt land.

Alt ble så enkelt og billig - og med solen og muezzinene som liksom holdt en hånd over det hele og med Orions Belte velkjent der oppe på himmelen, gav Alanya en nesten merkelig helhetlig rehabiliterende effekt. Jeg tror at hemmeligheten ligger nettopp i dette med enkeltheten. Det ble så lett å leve – enkelt å være til.

Opplevelsene ble mange - her er to smakebiter:

Alanyas fredagsmarked

Vi hadde klart å ta buss til Alanyas fredagsmarked med kaskader av fristende frukt og grønnsaker og fargerike boder av spennende tilbud. Lastet med bugnende plastposer skulle vi ta buss hjem fra en bussentral. Jeg hadde hottellets visittkort klokkelig i lommen. Etter en livlig diskusjon mellom stedets bussjåfører, ble vi plassert på en buss. Det var bare det, at denne bussen gikk i helt motsatt retning - og langt!

Etter nye gestikuleringer på endeholdeplassen, fikk vi anvist en ny buss, som skulle gå tilbake. Det gjorde den jo, og vi slapp å betale noe mer. Men en passasjer hadde trodd at han forsto problemet og ba oss gå av på en bussholdeplass. Man diskuterer ikke når en ikke kan språket, så vi gikk av - for å vente på en buss som skulle bringe oss hjem. Men - dessverre - ingen passerende busser skulle akkurat dit vi skulle. Lettere utslitte i 25 varmegrader tok vi drosje hjem og fikk oss en god latter.

Denne drosjesjåføren tok oss med på en fantastisk tur en uke senere. Han fulgte oss inn i en annen verden blant stedets lokale befolkning og produsenter av frukt og håndarbeide.

Det Røde Tårnet

En av de siste dagene besluttet vi å ta en tur til Det Røde Tårnet. Nå var vi blitt rutinerte ”busserer”, så vi ankom marinaen i nærheten av tårnet i god behold, og jeg ble foreviget foran statuen av Kemal Atatyrk, det moderne Tyrkias far. Vi spurte etter inngangen til tårnet. To smilende tyrkere geleidet oss galant igjennom en sperring og inn i en tydelig nedlagt gammel hage. De førte oss langs murer på smale gesimser og over murer og stener og fortalte kontinuerlig på uforståelig engelsk og tysk, plukket blomster til oss og mandariner (grønne!)

Ingeborg på Kleopatrastranden - med restene av bølgene etter stormen i bakgrunnen.

Til høyre:
Alanya, med en av de mange minaretene, som fungerte som vekkeklokke ved hanegal - og varslet bønnetidene senere på dagen.

Helsesøster på plass i Kenya

Jan's Academy har ansatt en helsesøster, og barndomsvenninnen Anne-Stine Tveter Reidarsen har stor tro på at Prischilla Juma vil gjøre en god og viktig jobb på skolen.

Lettere forvirret og stadig mer sjanglete, prøvde vi å spørre hvor inngangen var! Vi var omgitt av murer, og ingen visste jo at vi var der, så jeg begynte å bli urolig, stanset og sa STOPP. Da skulle de ha 300 kr! Sinte tyrkere er svarte i øya. Det så vi da vi ristet på hodene våre. Der sto vi, to aldrende damer sammen med to sinte tyrkere, og jeg ble redd for vesken til Eva. Hun gikk rundt med en veske som inneholdt litt for mye penger, pass og visakort! Så jeg tok opp den gjennomslitte fellespungen vår, og tok ut det som var igjen der, tilfeldigvis ikke mer enn tilsvarende 100 kr. Øynene ble enda svartere. Men de godtok at vi ikke hadde mer og forsvant.

Vi vaklet oss rundt et hjørne, og DER åpnet inngangspartiet seg til Det Røde Tårn. En kjempeplakat inneholdt følgende advarsel: Ikke gi penger til menn som ikke er uniformerte! Den skulle ha stått et helt annet sted, selvfølgelig, men vi løste billetter (6 kr) og stavret inn. Trappetrinnene så høye ut - 40-50 cm. Men ettersom både Eva og jeg er av det sta slaget, krabbet vi oss oppover - til første nivå. Det VAR flott!

Men - vi skulle jo ned igjen også. Heldigvis var det gelender der, men halvveis nede mistet jeg kontrollen på bena og falt sammen som en klut. Etter en stund klarte jeg å fungere som type "gelelaban" - og vi kom oss ut og falt sammen på to stoler på nærmeste restaurant som serverte øl. Vi kjøpte en øl på deling - og lo hysterisk over opplevelsen og vår egen dumhet og naivitet. Ettersom vi hadde brukt så mye penger på denne fantastiske hendelsen, var vi uvillige til å bruke penger på drosje. Derfor stavret vi oss til nærmeste bussholdeplass og tok bussen hjem.

Jeg sliter fremdeles med følgene etter den turen. Men fikk fordelene og gledene av å være flyplassrullestolbruker, da vi skulle hjem tre dager etterpå. Lærdom: Stol ikke på fremmede menn.

Dette er ikke bare en lovsang til Alanya og Tyrkia. Dette er en oppfordring til å følge med på annonser og kunngjøringer om Tyrkia-oppfordring. Enn så lenge er ikke Tyrkia medlem i EU, og derfor er det billigere her enn de fleste andre tilsvarende steder. Stadig flere, både eldre og yngre mennesker, kjøper seg leiligheter der. En kan få leiligheter fra 450 000 kr!

Jeg ser opp på den norske stjernehimmelen - på den store og den lille Bjørn - og tenker - at disse og alle de andre stjernene - lyste over livet mitt også i Tyrkias myke kveldsmørke. Orions belte slo ring om meg og livet mitt og gjorde det helt og riktig.

måtte alle misjonærene flykte p.g.a trusler og uro. Det var da intet autorisert helsepersonell eller økonomi igjen til å kunne drive sykestua videre.

De siste 10-12 årene har Prischilla arbeidet på en katolsk sykestue. Her har hun fått mer og mer ansvar ettersom tiden har gått. Hun har gått flere kurs og fått utvidede arbeidsområder etter hvert. Hun har bl.a. hatt ansvar for barnevaksinering,

støttegrupper for Aidssyke og pårørende grupper. Dessuten behandler hun sykdommer som malaria, lungebetennelser, diare, foretar sårskift, deltar ved fødsler etc. Ser hun at sykdomsbildet er "vanskelig" og trenger mer testing og oppfølging, har hun henvist pasientene videre til sykehuset.

Anne-Stine (som er sykepleier selv) så henne i aksjon en ettermiddag på den katolske syke-

stua og hun ble imponert.

- Prischilla har en utrolig fin fremferd og er godt likt av befolkningen som oppsøker sykestua. Hun setter intravenøse sprøyter og drypp, intramuskulære og subcutane sprøyter, blander medisiner og regner ut kurer for barn og voksne. Hun har gode kunnskaper rundt malaria, lungebetennelser, HIV/AIDS, hygiene og fødsler, sier Anne-Stine.

Prischilla hadde 4000 ksch i lønn (selv etter lang og tro tjeneste) og bodde i et lite bølgeblikkhus 25 m fra sykestua. Hun hadde kun 2 fridager i måneden, og betalte 400 ksch i husleie. På Jan's Academy får Prischilla en langt bedre månedslønn, samt husvære for seg og familien. De bor ca. 400 m fra skolen, like ved fotballbanen for dere som har vært der og sett.

- Jeg håper at denne ansettelsen av helsesøster på skolen blir en god opplevelse for alle parter. Prischilla er arbeidsom, jobber systematisk, er godt voksen og vet hva hun går til av utfordringer. Venner i Norge er med og samler inn midler som er ørmerket "sykestue" på skolen, og håper på den måten at skolen vil ha god nytte av Prischillas kunnskap og omsorg, sier Anne-Stine, som selvsagt vil opprettholde kontakten med Prischilla også i fremtiden.

Vår smilende helsesøster Prischilla skal også arbeide på Jan's Academy Early Childhood Development (ECD) senter i Kisumu Kenya.

Tveten skole

Hallo, elever på Tveten skole

Her kommer en hilsen fra elevene på Jan's Academy ECD senter i Kisumu Kenya. (early childhood development)

En stor hilsen og takk fra alle barna på denne skolen. De er i alderen 4 til 7 år og er glad for alle lekene de har fått fra dere. Skolen ble åpnet 1. november 2008 av den norske ambassadøren som var sammen med ordfører Beyer og teamet fra Porsgrunn. Alle kunne glede seg over den fine nye skolen. Elevene er så begeistret for Donald Duck så veggene i klasserommene er prydet med tegninger av han både ute og inne. Skolen har en egen avdeling for lekeapparater som husker, sklier og swing.

Jan's Academy ECD ligger litt utenfor byen i et barnevennlig område. Her kan barna glede seg innenfor skoleområdet og samtidig få fin undervisning. De får alle måltider på skolen og en god seng og ligge i. (det er ikke alle som har det her i Kenya). Det er meget viktig å få tak i barna i tidlig alder ellers kan gata være neste skritt.

Vi har planer om å bygge en skole i slummen også for de samme alderstrinn. I slummen er det mye kriminalitet og man-

ge foreldre dør tidlig grunnet HIV/AIDS. Alle skjønner at det er viktig å få hjulpet barna etter at foreldrene dør, for ellers kan gata bli deres skjebne.

Stor hilsen og en hjertelig til dere de fra elevene på Jan's Academy ECD.

Beste hilsen
Jan Kristensen

Her kan du lese Jan Kristensens takkebrev til elevene ved Tveten skole i Porsgrunn etter at de har sendt leker ned til de minste barna på Jan's Academy

Hilsen og takk til alle på Tveten skole

Marnestad kommune 3800 MARNESTAD TEL: 69 19 53 00 www.marnestad.kommune.no	Frøya kommune 7301 ØSTFRANDA TEL: 72 49 38 00 www.frøya.kommune.no	Hamar kommune 3171 HAMAR TEL: 62 61 08 00 www.hamar.kommune.no	Volda kommune 4900 VOLDA TEL: 70 06 87 00 www.volda.kommune.no	Nansokogan kommune 7000 NANSOKOGAN TEL: 74 33 32 00 www.nansokogan.kommune.no	Flåne kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0300 ÅDALØNES TEL: 71 15 53 00	Tvedestrand kommune 4110 TVEDESTRAND TEL: 36 34 93 00	Berg kommune 3800 BERG TEL: 77 66 96 00 www.berg.kommune.no
Kristiansund kommune 6501 KRISTIANSLUNDEN TEL: 61 87 49 00 www.kristiansund.kommune.no	Hjeltnes kommune 4000 HJELTNES TEL: 61 76 70 00 www.hjeltnes.kommune.no	Sandnessjøen kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 3610 AKREHAGEN TEL: 36 66 70 00 www.sandnessjoen.kommune.no	Høyre kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 4000 FOSNÅG TEL: 70 08 18 00 www.hoyre.kommune.no	Fet kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 1901 FETLUND TEL: 69 99 61 00 www.fet.kommune.no	Eidsvoll kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 1300 EIDSVOLL TEL: 66 19 70 00 www.eidsvoll.kommune.no	Nore og Uvdal kommune Telefonk. Utd. 3300 RODESBO TEL: 31 08 49 00	Nes kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 2101 NES TEL: 63 91 16 00 www.nes.kommune.no
Rælingen kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 3000 FJERDINGBY TEL: 66 99 51 00 www.raelingen.kommune.no	Gjøttedal kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0801 ØSTFJORDØSRA TEL: 71 89 11 11 www.gjottedal.kommune.no	Aure kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0500 AURE TEL: 71 04 74 00 www.aure.kommune.no	Froan kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 7100 FROAN TEL: 72 61 00 00 www.froan.kommune.no	Våler kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 1600 VÅLER (ØSTFOLD) TEL: 69 99 61 00 www.valer-ol.kommune.no	Tjeldsund kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 8440 HOLTJELDUND TEL: 76 81 81 00 www.tjeldsund.kommune.no	vaksdal kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0700 DALEKAM TEL: 69 69 44 00 www.vaksdal.kommune.no	Tynset kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 1900 TYNSET TEL: 68 49 60 00 www.tynset.kommune.no
Lørenskog kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 1400 LØRENSKOG TEL: 67 66 49 00 www.lorenskog.kommune.no	Gloppen kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0500 ØVANDNE TEL: 67 66 39 00 www.gloppen.kommune.no	Sandnessjøen kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 3600 ØVANDNE TEL: 61 67 66 00 www.sandnessjoen.kommune.no	Sirdal kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 4400 LØVÅHL 4400 TONSTAD TEL: 38 37 60 00 www.sirdal.kommune.no	Flekkefjord kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 1901 RÅKESTAD TEL: 69 62 65 00 www.flekkefjord.kommune.no	Sula kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Kilne- og oppdragskontoret 70 18 81 00 www.sula.kommune.no	Gjerdum kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0500 JERDUM TEL: 69 78 66 00 www.gjerdum.kommune.no	Halla kommune Oppvekst- og oppdragskontoret ØST- og NORVING 0500 VÅGLAND TEL: 71 55 66 00 www.halla.kommune.no
Fingstadelvann kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0301 ØSTFJORDØSRA TEL: 69 33 66 00 www.fingstadelvann.kommune.no	Grimestad kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0301 ØSTFJORDØSRA TEL: 37 66 66 00 www.grimestad.kommune.no	Sørfold kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0500 STRÅLMEN TEL: 76 66 66 00 www.sorfold.kommune.no	Lalaby kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 0301 ØSTFJORDØSRA TEL: 79 49 66 00 www.lalaby.kommune.no	Elsrum kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Vel og Tveit 0301 SANDVÅGA TEL: 67 69 49 00 www.elsrum.kommune.no	Sveio kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0500 ØNEID TEL: 66 74 66 00 www.sveio.kommune.no	Vefsn kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0501 ØNEID TEL: 76 78 18 00 www.vefsn.kommune.no	Hviter kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 1900 ØNEID TEL: 69 37 66 00 www.hviter.kommune.no
Ulvik Herad Oppvekst- og oppdragskontoret 0700 ULVIK TEL: 66 58 70 00 www.ulvik.kommune.no	Leik kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 7000 LEIK TEL: 74 26 70 00 www.leik.kommune.no	Hemne kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 7000 ØSTFJORDØSRA TEL: 72 49 66 00 www.hemne.kommune.no	Bykle kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 4700 BYKLE TEL: 37 63 66 00 www.bykle.kommune.no	Steinkjer kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 7700 STEINKJER TEL: 74 19 66 00 www.steinkjer.kommune.no	Østre Toten kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 0801 LENA TEL: 61 14 16 00 www.ostretoten.kommune.no	Hamar Herad Oppvekst- og oppdragskontoret 0801 LENA TEL: 78 49 66 00 www.hamarherad.kommune.no	Strand kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 4100 STRAND TEL: 61 74 30 00 www.strand.kommune.no
Eidsberg kommune Oppvekst- og oppdragskontoret 1300 EIDSBERG TEL: 69 79 66 00 www.eidsberg.kommune.no	Skjervøy kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 0400 SKJERVØY - TEL: 77 77 66 00 www.skjervoy.kommune.no	Hole kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 3600 HOLE TEL: 38 18 33 66 www.hole.kommune.no	Ferdje kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret TEL: 69 18 51 00 www.ferdje.kommune.no	Larvik kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 3300 LARVIK TEL: 36 17 18 00 www.larvik.kommune.no	HARAM KOMMUNE Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 0301 ØSTFJORDØSRA TEL: 70 89 76 00 www.haram.kommune.no		
Sande kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 0301 ØSTFJORDØSRA TEL: 70 08 67 00 www.sande.kommune.no	Surnadal kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 0500 SURNADAL - TEL: 71 66 66 00 www.surnadal.kommune.no	Vingåker kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 3300 VINGÅKER - TEL: 35 99 81 00 www.vingaaker.kommune.no	Ferdje kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret TEL: 69 18 51 00 www.ferdje.kommune.no	Larvik kommune Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 3300 LARVIK TEL: 36 17 18 00 www.larvik.kommune.no	HARAM KOMMUNE Oppvekst- og oppdragskontoret Oppvekst- og oppdragskontoret 0301 ØSTFJORDØSRA TEL: 70 89 76 00 www.haram.kommune.no		

Håndbok for Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Boka skal brukes i forbindelse med kurs for de kommunale og de fylkeskommunale rådene og hensikten med håndboka og kurset er

- å heve kompetansen i rådene
- å øke kunnskap om kommunal og fylkeskommunal forvaltning og

• oppnå størst mulig innflytelse både på saksbehandling/administrasjon og politiske beslutningsorganer.

Kommunal kompetanse vil legge ut informasjon om kurset på www.kommunal-kompetanse.no. Det vil bli holdt et prøvekurs tirsdag 17. mars 2009. Deretter blir det sendt ut invitasjon til

alle rådene om tid, sted og pris. Kommunal kompetanse vil dekke alle kommunene i landet. De vil også tilby interne kurs dersom det er behov for det.

Håndboka er finansiert av Delstatenteret og gratis. Den finnes i tre digitale formater: word, odt og pdf og kan lastes ned.

Håvard Sehl, tlf 417 86 400, fax 947 70 388, mobil 90 66 24 23 og e-post: haavard.sehl@kommunal-kompetanse.no

 HYDEX SYLINDERTEKNIKK Porselø Tlf. 82 81 75 80	 AdvoStar Jon Røisler Aas Oslo Tlf. 72 48 78 60	 ELEMENTMONTASJE AS Industri 1 3800 HOLE Tlf. 32 70 08 08	 BETOLD Tlf. 98 33 91 88 Mobil 913 11 000	 Jahr Bilservice Jær 3640 ÅMOT Tlf. 38 78 00 06	 Hansines Landbruksland Oslo og Akershus Fred Oberg 6 0168 OSLO Tlf. 82 41 31 00	 Sandnes Transport a.s. Kjeller 1454 FAGERSTRAND Tlf. 69 91 62 10	 STIFTELSEN BLÅ KORS FREDSTAD Tlf. 69 30 18 40 www.blaakors.no
 VIKEN SKOG 2511 HØNEFOSS Tlf. 32 18 39 00	 Barnveig Blak Verktøid AS Delva 0282 DRATTVIK Tlf. 70 21 88 80	 ORTOPEDI AS Viken 2 2257 DRAMMEN Tlf. 32 50 98 83	 Krohn Johannesen Forlag AS 2851 LARVIK Tlf. 33 13 11 80	 Hurum Produkter AS Åm. 7, 3475 METRE Tlf. 38 78 89 80	 Sørja Flutebil AS 6300 WINGSNEK Tlf. 77 85 26 00	 Agder Samferdselskaper AS Industri P 4001 VELESTAD Tlf. 37 19 09 00	 Flex AS Industri 5 1887 LINTER Tlf. 69 68 48 48
 Kontrollrådet for bilogprodukt Rindag 4, 6, 8, 9 6151 OSLO Tlf. 40 44 88 88	 Gilde det kjennes på smaken	 BDF Beiersdorf AS Tvedestrand 83, 1061 OSLO Tlf. 82 80 78 88	 Juel Johansen Bilruter AS Rindag 18 1000 POLVÅG Tlf. 98 33 61 38	 Drypp 600 BEYGEN Tlf. 69 28 78 18	 Eiker Håpning AS Håpning 3 3100 DRAMMEN Tlf. 32 83 78 88	 Eiker Transportcenter Bjørn Ole Westby Arbeids 88 3000 HÅLLEN Tlf. 32 87 71 88	 Haugerød & Miljø AS 3701 SKEN Tlf. 38 00 33 00
 Autover Bilglass AS Arbeids 18 1001 FREDRIKSTAD Tlf. 69 21 88 70	 Amundt Møbler AS Rindag 9 1738 SKJENHAUGEN Tlf. 69 10 88 88	 ELOPAK www.elopak.com	 NAMDALSLINJEN 7800 NAMSKOGEN Tlf. 74 33 44 74	 H. Lundt Autoværktøid 8800 FINEBERG Tlf. 69 88 38 88	 Rena Aut. Traktorkole Grytvegt 10, 14. etas 10 7344 RENA Tlf. 78 41 18 84	 Polaris Electronics Stasjon 1, 0978 OSLO Tlf. 33 00 88 48	
 Elev 5 1700 FREDRIKSTAD Tlf. 69 18 51 38	 Starbilskolen Fredrikstad Rindag 17 1001 FREDRIKSTAD Tlf. 69 31 88 88	 SØR Vestby 1 AS 4800 HEMDAL Tlf. 37 02 88 88	 Tvedestrand Tor Frost Nilsen Stasjon 18 6918 BEYGEN Tlf. 69 32 87 84	 Tvedestrand Bilverktøid Fredrikstad 88 4001 VELESTAD Tlf. 37 19 09 00	 Elva Garveri Lindag 11 7000 LINDAG Tlf. 78 08 48 88	 SPYDING SPAREBANK Stasjon 88 1001 FREDRIKSTAD Tlf. 69 33 00 88	 Fred Olsen & Co. Fred Oberg 8 0168 OSLO Tlf. 82 84 10 88
 Krohn Dæmst AS Arbeids 20 9400 MOLE Tlf. 71 84 18 00	 Holmeås Magasin AS Fredrikstad 3, 1007 OSLO Tlf. 32 78 88 88	 Sæterhals Frisørskole Stasjon 18 6918 BEYGEN Tlf. 69 32 78 78	 Østergaard Transport AS Vestby 18 3801 HOLE Tlf. 69 08 08 18	 Rena-Polygon AS Lindag 11 7000 LINDAG Tlf. 78 04 91 00	 ANONYM STØTTE	 Falck Tlf. 02 222	
 784 MELHUS Tlf. 72 87 83 88	 Gilde Rindag 88, 0282 OSLO Tlf. 67 08 78 88	 RevisjonsCompnet Fridt Nergang 8 1001 OSLO Tlf. 69 28 94 88	 Moas Taxi AS Oslo 11, 1001 OSLO Tlf. 69 88 88	 Brato Transport AS 0200 OSLO Tlf. 32 07 88 88	 Monk Motorcykl Union Dronning 68 1001 OSLO Tlf. 69 88 48 48	 Bodo Amundsen Bilberging AS Tlf. 75 56 40 00 / 951 94 201 Leknes.....Tlf. 76 08 71 00 / 908 72 948	
 Vest-Agder fylkeskommune Tvedestrand 88 4018 FREDRIKSTAD Tlf. 32 07 48 00	 Wonderland AS Rindag 88 6300 WINGSNEK Tlf. 71 82 78 88	 HANDI-NORGE AS Lindag 3 3018 DRAMMEN Tlf. 69 32 88 88	 The Chimney Pot Oslo AS Dronning 130 0277 OSLO Tlf. 82 13 61 78	 LM DAHL INGENIØRFIRMA AS Hovag 18 6918 BEYGEN Tlf. 69 88 88 88	 Høgskole Camping 0200 OSLO Tlf. 32 71 88 88	 OPPLAND Ringebu.....Tlf. 61 28 02 54	
 Sveinverktøid Alf. A. Berge AS Elev 4, 1384 HESRUM Tlf. 69 84 51 88 Fax. 69 88 14 77	 Hendelshuset Martinson AS Hendelshuset 4048 DRINE Tlf. 61 78 88 88	 Redningsselskapet	 forebygging.no Rundtregulering og interaktivt arbeid for forebygging og beredningsarbeid. 8480 Operasjon 24 timer gjennom et bredt, samarbeid mellom beredningslagene. Forebygging og interaktivt arbeid med ca. 10.000 personer med offentlig tilgang til utarbeidede arbeid	 Nordland fylkeskommune Trafikkutvalg	 Nyheter 2008	 Sit-serien for aktive brukere	
 Voss Chje Oslo 18, 02 6700 VOSSE Tlf. 69 81 34 88	 Brevik Trafikkenter H. J. Dyrnes AS 7800 BUNKA Tlf. 72 08 88 34	 785 TRONDHEIM Tlf. 915 44 000	 VIKING REDNINGSTJENESTE SENTRERT I VIKEN 05000 www.vikingredning.no	 ØYTEX	 Person in wheelchair	 AktivSit og KomfortSit er klimabeskyttende plagg for den kvalitetsbevisste og aktive rullestolbruker.	
 Foss Trafikkole AS Hovag 18, 80 4001 HOLE Tlf. 37 08 84 44	 Toson Aut Trafikkole AS Hovag 18, 80 4001 HOLE Tlf. 37 08 18 35	 LAST BUS	 AKERSHUS Jeesheim.....Tlf. 63 92 95 00 / 902 03 708	 BOSKERUD Åmot Modum.....Tlf. 32 78 48 44 / 917 49 049	 HORDALAND Ølve.....Tlf. 53 48 91 78	 NORDLAND Mo i Rana.....Tlf. 75 13 10 20	
 Arandal Dyrrehabilitering Oslo 18 4001 HOLE Tlf. 37 08 48 05	 NOR-TRAPP Oslo 18 4001 HOLE Tlf. 69 82 78 18	 Waldemar Trapp AS Oslo 18 4001 HOLE Tlf. 69 82 78 18	 OPPLAND Lom.....Tlf. 61 21 19 90 Lunner.....Tlf. 61 32 13 03	 TROMS Balsfjord.....Tlf. 77 72 07 33	 ØYTEX AS 6917 Batalden Telefon 57 74 55 20 Telefaks 57 74 54 77 post@oytex.no • www.oytex.no		
 TS electro Stasjon 18 3801 HOLE Tlf. 33 48 64 88	 HORDALAND FYLKESKOMMUNE Opplysningsvesen Oslo 18 4001 HOLE Tlf. 69 82 88 00	 TRYGG TRAFIKK Vestby 7, 1011 OSLO Tlf. 618 82 000					

Uten dere loddkjøpere hadde ikke CatoSenteret eksistert!

Nå trenger vi hjelp for å øke behandlings-kapasiteten.

Takket være loddkjøpere over hele landet – som gjennom mange år har kjøpt BilPluss-lodd i Stiftelsen Sofienlunds eget lotteri, har vi kunnet planlegge, bygge og sikre driften av Norges nyeste rehabiliteringssenter for trafikk/ulykkesskade og kronisk syke; CatoSenteret i Akershus fylke.

Senterets egenkapital er bokstavelig talt skrapet frem fra lotteriet.

CatoSenteret kan etter 10 års drift vise til svært gode behandlingsresultater. De mange tusen brukere bekrefter gjerne dette.

For å kunne fortsette som et ledende rehabiliteringssenter med høy kompetanse må CatoSenteret snarest øke behandlingskapasiteten. Det trengs flere behandlingsrom.

Ved Stiftelsen Sofienlund hjelp er arbeidstegninger gjort klare for en utvidelse, men vi ønsker også å hjelpe til med å skaffe byggemidler ved salg av BilPluss-lodd.

Behovet for rehabilitering utover ordinær sykehusbehandling er større enn det samlede tilbud fra alle opptrenings- og rehabiliteringssentrene i Norge.

Vår målsetting om å støtte rehabilitering i hele landet innebærer at også mange andre opptreningsentre og sykehus har mottatt betydelige beløp, takket være overskudd fra Stiftelsen Sofienlunds lotteri.

Vi har støttet forskning ved Sunnaas Sykehus og skjenket en avansert analysemaskin til Rikshospitalets benmargsregister. Flere rehabiliteringssentre har fått prosjekteringsmidler, tilskudd til støtteinvesteringer og treningsapparater. Mange hundre personer har fått støtte til egenandelen ved rehabiliteringsopphold.

Støtt oss ved å bestille nye lodd:

BilPluss lotteriet
Postboks 43
1431 Ås
Tlf. 64 97 46 40
Faks 64 97 46 01

